קבלה · ספרי קבלה נוספים

פירוש לב נתיבות מקבלת הגאונים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פירוש לב נתיבות מקבלת הגאונים

מקור הטקסט: ובלכתך בדרך

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פירוש-לב-נתיבות-מקבלת-הגאונים/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

פירוש שתים ושלושים נתיבות חכמה מלשון מורי הרב ז"ל המקבל מסתרי התורה התמימה בקבלה אמתית, ומה נפלאו אמריו ויקרו צפוני רמזי סתריו למשכילי המקובלים מסודות התורה לתעלומות סתרי חכמה, וכולם דברים אלקים חיים ומלך עולם, המשיך הרב ז"ל במשך חכמה סתרי המצואים העליונים השכלים מתוך ביאור כוונת צפוני תעלומת חכמה המרכבה העליונה, והורה עניינים נשגבים בכוונת הנביאים המדברים ברוח הקדש בסתרי המדע הנעלם, ועוד העמיק לדבר בעניינים נפלאים נעלמים, וקודם שנזכירם המקובלים באלו הסתרים הפנימיים נזכיר סדר ל"ב נתיבות חכמה המקובלים מחכמי לב ופירושם מהמקובל מגאוני עולם, למען תבין סוד ה' [וסדרי הכחות לשכליים האלקיים באורחות תושיה לפנימיים, וזו תכלית האמת בקשת כל משכיל להגיע לעיקר שום דעת עליון לקב[ל] בחכמה בדעת ובתבונה, ואילו היתה יכולת להשיג אמיתת עצם הענין ה[זה] בדעת אור שכל כאשר הוא]:

יתברך שם אלקינו שהוא אחד יחיד ומיוחד שהם צריכים לו והוא אינו צריך להם, דעתו אחודה בו ואין חוץ ממנו, הוא נקרא אל"ף, ואלף ראש לכל האותיות, כנגד שהוא אחד, כמו שנאמר אני ה' לא שנית, וכיצד המציא וברא עולמו, כאדם שהוא מקבץ את רוחו ומצמצם את רוחו, נשאר העולם חושך, ובאותו החושך קצץ צורים וחצב סלעים כדי להוציא מהם הנתיבות הנקראות פליאות חכמה, וזהו מה שאמר הכתוב ותעלומה יוצא אור, וזוה סוד אש שחורה על גבי אש לבנה, וזהו סוד פנים ואחור:

ואלו הן ל"ב נתיבות החכמה במסורת הקבלה על סדרן:

שכל קבוע, חכמה קדומה, אור מופלא, בינה, אור הנסתר, בנין, אור מתנוצץ, חשמ"ל, גולם, אור צח, ערפל, רצון, אור מצוחצח, כסא הנגה, צלם, אור מזהיר, אופן הגדולה, הרהור, אור מזוקק, כרוב, עיקר, אור צח ומצוחצח, רעיון, גלגלי המרכבה, אויר הסובב, צבע, אור בהיר, פרגוד, כסא הכבוד, הגיון, אור הנגה, חדרי גדולה:

וזה פרושן:

שכל קבוע, דע כי כל הדברים אשר הם סביבות השכינה וסובבין האחדות ומתאחדים באצילות, כולם נקראים שכל קבוע, שהקב"ה משפיע להם כח יניקה להניק מכחו ממש:

חכמה קדומה, כל הדברים שהשי"ת בורא בהן האצילות, והתפשטות האצילות מכח לכח, ורשימת ההויות, וחקירת התנועות, וכתר ההשואה, הכל נקרא חכמה קדומה, ואותו הכח הוא כח קיום, ונקרא חותמו של הקב"ה שבו מצייר כל הצורות, ואומר ועושה וגוזר ומקיים:

אור מופלא, הוא כח מצוחצח שהכל נראה מאותו הכח ומתבאר ממנו, הוא מראה שהכל נראה מתוכו:

בינה הוא כח מצדדי השכינה שהוא מקבל כח לצייר צורה והגבלת מעשה הקיום:

אור הנסתר, הוא כח המכסה כל הכחות של מעלה ומסתירן ומרחיקן מן ההשגה, ועל זה נקרא כח נסתר שפעמים מצחצח ופעמים מחשיך:

בנין, הוא כח עומד לבנות מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, ומוציא השפע כמו הזורע ומזריע, וזה מתוך זה, והכח הזה הוא מתרבה ומתעלה ומעמיד הכל בדמות צורה וקיומה ובנינה, והגבלת ציור כל המעשה נסמך בזה הכח, וזה הכח במעשה עד שנעשה הכל כאחד, ועליה נאמר הבונה בשמים מעלותיו, מעלתו כתיב, וזה כל ימי היות השכינה בתוך מעלה זאת:

אור מתנוצץ, זה כח שמצחצח ומחשיך ומקריב ומרחיק ויוצא כבזק ממקום העמדתו, ומסתתר כברק ועומד ויוצא, וכשיוצא בקול, וכשעומד מתנוצץ מצעמו, ועל זה נקרא שמו ענפיא"ל מפני ענפי האור המתאצלים ממנו:

חשמ"ל הוא כח חציבה וחקיקה, ומתחלק לשע"ח מיני מאורות והקטן שבכולן כזיו גלגל החמה, וכולם מתנועעים מתפשטים והולכים ברבוי עד השכינה עצמה, וחוזרים להם, ועומדים הם בעצמם, וחשמ"ל הוא כח עומד לשמש לפני הקב"ה ולפני השכינה ובידו שני מלבושים מוכנים להדר הכבוד עצמו, והם הוד והדר, הוד לזה והדר לזה, ונמצאים משתווים כאחד ונעשים כאחד, שנאמר ה' אלקי גדלת מאד הוד והדר לבשת:

אלקים (נ"ל אלקי) כנגד שם ושכינה, ועל זה יש לחשמ"ל כח שהוא צורה משתנת מעצמה, מתהפכת בדמות זכר ונקבה, לא זכר ממש ולא נקבה ממש, אלא לפי צידי עיגול הכסא, והוא נקרא מיכאל העומד מימין השכינה, והוא יסוד המים, ואין למעלה חשוב ממנו, ויש לו שמות יקרים עד מאד, ומהם מתפשט החיות כמו כן באחרים:

ודע כי כל המאורות המתאצלים מהחשמ"ל והמתפשטים בו והנשרשים באמצעותו ובממשותו הם כולם דומים לעין ירוק, וזה שאמר הכתוב כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ, יונה נקראת השם, נחפה בכסף היא השכינה אור מופלא, ואברותיה הוא ההוד וההדר, בירקרק חרוץ אלו זהרי החשמ"ל:

גולם הוא כח המעורר אל החשמ"ל להעמיד כל הדברים בתיקון וביושר, להגדיל ולהאציל כח מכח, ולהמציא כל הדברים על בוריים, ובשעה שמשתווים כאחד כמו הזכר שמשתווה עם הנקבה ומגבילים ומציירים כל הצורות בפני עצמן, וכשמתפרדין מתרבים ומתאצלים כל הכחות מהן על פי הענין שהם משתוים, ועל אותו הענין מתפרדים, ואין זה בלא זה, והיסוד שהם מורכבים בזה מתאחדים בזה, וזה וזה יסוד אחד בגוף האויר ועצם ממש ניכר ונראה לבעלי השכל ולמעייני המחקר:

אור צח הוא כח מגדיל ומצחצח ומזריח כל כח וכח מן הכחות המתרבים מן החשמ"ל, וזה וזה מתרבים מכח מושכל מאצל החשמ"ל:

ערפל הוא כח בפני עצמו, הוא (ז"ך) [צח] ואדום, ואדמימותו עבה, והוא הנקרא גבריא"ל, הוא יסוד האש, וממנו יוצא הרעם בכח, ונקרא על שם הכח אל בחיזוק חזק כדכתיב ירעם אל בקולו נפלאות, וכשיוצא ממנו הרעם יוצא בצורה ממש, ומתפשט באותה הצורה, ויוצא אור מתנוצץ ממנו, והוא הברק, וזו היציאה היא תמיד כמו האדם המוציא דברים מפיו, אבל יש להם לרעמים ולברקים מקומות ידועים אשר הכין להם הקב"ה לישב בהן, וכשהן צריכים לעולם יוצאין בכח החדוש:

רצון הוא כח (מהא"ל) [מאת הבורא] שמשיב כל הכחות לאחור, והוא עומד מעצמו

ומתעלה ונוטה לכל צד, ומתרגמינן רעוה אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, ר"ל שכח הרצון מנהיגן על דעת השם ית':

אור מצוחצח הוא כח נובע מהרצון ומתאצל ממנו, לכונן כל ההכנה שהיא לפנים מהרצון וגם מאחריו, וזו ההכנה היא נקראת תכונה ויסוד המוכן, והיא מתגדלת מכל היסודות ומכל הכחות, ונגדרים בזה הכח ונעשים כאחד ומתכסים בו:

כסא הנגה הוא כח כל המאורות שנאצלים מכל החיות ומתגלגלים מעצמן ועושין עיגול אחד כעין כסא, ונעשים ייחוד לשכינה, והנגה סביב והנצב עומד (נ"א והנגה סובבת והשכינה עומדת) והיקרה דוממת לכל צד, ודממה מתאחדת עם השכינה עצמה, ועל זה נקרא זה הכח כסא:

צלם הוא הזיו הנאצל מכל הכחות, והוא רגל לסמוך לכסא באותו הזיו, ומנין כי צלם הוא זיו שנאמר וצלם אנפוהי אשתניו:

אור מזהיר הוא כח מבקיע מעצמו כל הכחות וכל המאורות שהם למעלה ממנו בשעה שאותיות השם המפורש פורחות באויר, ובאור זה כח רואים הכחות האחרים אור השכינה:

אופן הגדולה הוא כח שמגלגל כל הכחות, ומתגלגלים מעצמם והולכים וחוזרים, ובחזרתם מתעלגים, ובעיגולם מתנוצצים ורצים כמרוצת הכסף באש:

הרהור הוא כח המתפשט לפני הקב"ה בהגבלת האחדות, ומתהפך ומתעלה ומתרומם עד שאין סוף לרוממותו, ונותן כח לכל הכחות האחרים להמציא כח מכח ולהגדיל ולהאציל כחות אחרים:

אור מזוקק הוא כח להאיר לכל הכחות, ומושך כח מערפל ומחשמל, ומשתווים בו כל המאורות והוא עומד מעצמו ומתפשט לכל הצדדים וכל הצדדים בו:

כרוב הוא כדמות נער יפה, וידיו כפולות על שכמו ורגליו כפולות לפניו, ועומד לפני כל

הכחות, והוא מתאחד בכחו של הקב"ה, והקב"ה מתעלה בו ומנהיג כל הכחות על ידו, וזהו שכתוב וירכב על כרוב ויעף:

עיקר הוא כח שמורה הכרת כל הכחות האחרים, ומורה על ידיעת עצמו:

אור צח ומצוחצח הוא כח מורה כל הכחות וכל הדברים, ומה כחם ומה עניינם:

רעיון הוא כח מתאחד בכח השכינה עצמה, ונוטה לכל צד וצד מצדדי השכינה:

גלגלי המרכבה הם ג' כחות שסובבים המרכבה מכאן ומכאן, ונותנים לו כח רבוי למעלה:

אויר הסובב הוא כח פרוש נגד כל הכחות וסובב אותם, ונכנס ויוצא ביניהם ומתפשט בהם, ואין לו כח דמיון:

צבע מורה עליו ועל האויר, שהאויר עינו לבן וזה עינו ירוק:

אור בהיר הוא כח עולה למעלה באור השכינה ויורד למטה עד מקום הפרגוד, ודומה לקורת עין השמש.:

פרגוד הוא כח פרוש כמו בגד על הכבוד עצמו סביב, ויש בו כח זהר מזהיר ונגה ויקד יקוד.:

כסא הכבוד הוא מקום מוכן לשכינה והגבלת כל הכחות הנאצלים ממנו:

הגיון הוא קול הנגון והנצוח היוצא בנעימות מפי כל הכחות המתרבים מכח השכינה ממש.:

אור הנגה הוא כח מצוייר בצורת חלון מתפוצץ לחלונות הרבה, וצורתו כעין בית מתקבצים שם כל המאורות כולן מכל הרוחות.:

חדרי גדולה הוא כח שדומה כמו בית גדול והיכל שלם לפני כל הכחות עצמם אשר הם נאצלים מכח השכינה, והם בדלתות בינה עומדות ביניהם, ולפני ההיכל שער ההפסקה והאמונה, ולפני השער פתח, ולפני הפתח ההיכל החיצון, ולפני ההיכל החצון שר הפנים, והוא הנקרא שמו כשם רבו. וידיעת כל אלו הדברים הם מתרבים ומתפשטים ומתפרשים מעשר ספירות בלימה:

אלה הם ל"ב נתיבות חכמה ופירושם על סדר הלשון אשר קבלנום ממקובלי סתרי תורתינו ככתבם וכלשונם כאשר קבלנום מגאוני עולם חכמי הקבלה הקדושה, ואין ראוי להיות יתרון להוסיף או לגרוע מלשון הסדר המתוקן ומקובל בהם, לא מדעת שום סברה ועיון, כי אם מדעת מקובל מפי מקובל, ועל כן לא הוספנו על לשונם ולא חסרנו דבר:

וקבלנו כי הם רמזים בל"ב מלות אלקים הכתובים מבראשית ברא אלקים עד יום הששי, המורים כי כל מעשי בראשית נמצא באמצעותם, והם הם שרשי יצירת עליונים ושפלים, רוחניים וגשמיים, וזוהי כוונת בעל ספר יצירת עולם בתחלת ספרו, באמרו בל"ב נתיבות פלאות חכמה חקק י"ה ידו"ד צבאו"ת, והם פעלים בכח הפועל הראשון יתברך הממציאם, וכל הזוכה לדרוך במעגליהם ולראות אור בדרכיהם זוכה להנהיג נפשו במעלי צדק בנתיבות אורחות משפט, להעלותה בדרכי הישר והאמת אשר נראה בתוכם, כי בתוכם תבוא לעלות למקם מוצאה, ומתוכם יצאה:

והנשיא היה מזהיר לישראל לשאול לנתיבות עולם איזה הדרך הטוב להיות זוכים ללכת בה לקנות חיי עולם, למצוא מרגוע לנפשותם להחיותם ולהעלותם אל הצור אשר חוצבו ממנו, וזו היא כוונת מאמר הנביא ע"ה עמדו על דרכים וראו ושאלו לנתיבות עולם, והכוונה על אמתת הדרכים הנכבדים אשר הם דרכי ה' שהם חסד ואמת, ובעמדם על סתרי עיקרי הדרכים ההם ואחז כל צדיק וצדיק דרכו היו יכולים לראות ראיות נשגבות, ולשאול לנתיבות עולם איזה דרך הטוב השלם מטוב ה' שהוא האור העליון הנקרא טוב, כמאמר וירא אלקים את האור כי טוב, וזהו הטוב הצפון לצדיקם הנרמז במאמר מה רב טובך אשר צפנת ליריאך, ובאמת נפשו בטוב תלין, ועל מעלת זה הטוב נאמר אודה שמך כי טוב: